

DUSEVNI LIST

Naš Dom G. Zver Joško, knjižničar Črenšovci

Mêsečne verske novine.

Vu iméni prâkmurske evang. šinjorije reditel
i vðávnik: **FLISAR JÁNOŠ**, Murska Sobota.
Rokopisi se morajo v Puconce pošilati.
Ček računa št. 13,586; imé „Düševni list“ Puconci.

Cejna na cejlo leto 20 Din., v zvonstvo 30 din.,
v Ameriko 1 Dol., edne numere 2 din.
Izhaja ednôk na mêsec.
Naprejplačilo gorivzeme vsâki ev. dühovnik i vučitel.

Hvâlte Gospôda.

HÁRI LIPÓT ev dühovnik.

„Hvâlte Gospodna, ár je dobrotiven i milošča njegova trpi naveke.“ Té reči od tisti lüdi čüjemo, ki so celo svoje živlênje v Božo službo postavili i v tom Bôgi služéčem živlênji so vsigðár občútili njegovo dobrotivnost i miloščo. Ki zaistino v božoj službi živé, koga kršćanstvo je ne samo zvünêšnja prikázen, tisti vsi túdi hváljijo Bogá i drugim ljudém na znánje dájo, da je najvékša bláženost i sreča na etom svêti Bôgi služiti i božemi slugi biti.

Záto se nam malo čüdno vidi, da dnesðen tak dosta i gostokrat vöповêdane tožbe čüjemo prôti božoj skrbnosti i dobrôti. Či si malo bliže poglédnemo tô delo, tô vidimo, da so tê ljudjé, ki se vsigðár tožijo prôti božoj skrbnosti i dobrôti, — v ednoj velikoj zblôdi. Ne vzemejo na pamet, da oni svoj lon ne térajajo v dobrom mesti. Od Bogá térajajo svoj lon, svojo pláčo, túdi zadovolnost i mir tákrát, gda prav za prav niti ne služijo Njemi, nego verno služijo etoga svêta poglavári, Šatani.

Drági moj brat, či si túdi tí med nezadovolnimi i mrmrajôčimi, tak te z ljubéznostjov na tô prosim, da obrvim dobro preglédaj tô, komi i koga služí tvoje živlênje? Či opáziš i previdiš, da je v tvojem žitki preveč malo tákšega, od šteroga bi tô léko pravo, da je tô boža služba bila, té túdi tô moreš previditi, da so tvoje tožbe na lagvo mesto bilé naslovle-

ne. Idi záto k tistomi gospodári, komi s svojim živlênjom služíš, idi k Šatani i od njega prosi i zahtévaj bôgši svêt, brezbrizno živlênje, več dobrôte, več blagoslova, kak lon, kak pláčo za svojo službo. Lepó te prosim, ti preklinjaj samo svojega gospodára, nigðár pa ne preklinjaj gospodára drugi lüdi. Vidiš jas sem túdi sam tak opazo, da vsi tisti, ki so zaistino notri-stópili v božo službo, so vsi zadovolni s svojim gospodárom, njega nigðár ne preklinjajo, nego ga samo hváljijo i dičijo. Túdi v svojem lastivnom živlênji sem žé občúto, da či meni kaj trplênje i žalost správi i na tožbo odprém svoje vüsta, tô je nê drügo, kak moja nevernost prôti mojemi gospodári, prôti mojemi pravičnomi Gospôdi. Samo tô vam léko povem, da je té Gospôd čüdno dober i milostiven, ki etakše nahasnovite sluge, kak smo mi vsi ljudjé, ne zavrže, nego nas goréče lübi.

Šatana najvékša umetnost je rávno tô, da svojim slugom, štere na nájslabšoj paší pasé, tô dá vervati, da je njihovoj nesreči, njihovomi težkomi žitki edino Gospodin Bôg zrok. Kak bi tô mogla biti istina, či pa oni niti ne stojijo v službi Bogá, nego v službi vragá. Ti pa, ki si na Kristušovo imé okršćen, se ne dáj na krivo pôt zapelati od Šatana. Prosim te znôva, či si nezadovoljen v svojoj zdajšnjoj stávi s svojim šoršom, hitro spremèni svojega gospodára, hodi v naš tábor, stopi med tiste, ki edino Bôgi želêjo služiti z pomočjöv Jezüša Kristüša i ki vsigðár z čistim i zadovolnim

srcem etak znájo moliti: „Hválte Gospodna, ár je dobrotiven i milošča njegova trpi naveke.“

Na pôt.

Pisao: Šoštaréc Franc sv. düh. v Subotici.

Céli svét je kak vu ednoj velikoj groznosti. Lüdstvo je puno bojznosti. Pitajo se lüdjé: ka bode; jeli bode bojna, ali në? ali ka prinesé bodôčnost? Odgovor je krátki. Tisto bode, ka Bog šcé. I gvüšno, ka nam Gospodin Bog jezerokrát bogše dá, kak smo vredni. Či bi Gospodin Bog nás sodo po našoj zaslužénosti, té bi tak obhodili, kak Sodoma i Gomorrha. Rávno gda so vremena tak preveč teška, té bi se nam trbelo strezniti i premisliti naš zemelski bežaj i zglednoti se na Bogá. Či smo do etigamao prišli i vujšli božemi biči, to je samo njegova velika smilenost. Ali gda je veliki vihér i stroi človeče srce, té pride do takšega spoznanja, na štero si prvle nigdár në mislo. Vu svetovnoj bojni je milion i milion lüdi, ki so prvle vsigdar nezadovolni bili i Bogá psúvali, spoznalo, kak njim je dobro bilo, kak je je z obema rokama osipávao z blagoslovom Bog. Eden soldák, vu bojnom vrteleci, grmlanci i besnoči na smrt ranjen kriči, jajvče: O Bog, o Bog, zakaj sem te ostavo? Céli svet je Boga ostavo i naslánja se na svoje zákone i svojo silo, vlast. Na etom sveti

pa li zgübimo bojno; vlast, moč, bogástvo nam z roke vdári Boža sodba.

V bojnom vremeni, gda so dečki, lépa močna deca starišov, šli na front i vu smrt, plakale, jajvkale so matere: zakaj sem rodila deco? Ali gda je prišao grozen glás, ka je te lepi, močen dečko mrô, ali ka je spadno mož, ali ka nepríde nazáj nigdár oča, té so se düše záčale odpérati i zarazmile so same od sébe velika, globoka, boža dela. Kelikokrát so spoznali oča i mati, gda njim je sin spadno na fronti: hej či bi se več za njega molili, znábidti nebi spadnolo naše déte. Gda že eden velki vdárec zrúši človeka, té zaistino spozna globočino bože réči, gde se právi: proste i dá se vam, iščite i nájdete, trúpajte i odpré se Vam. Té si terejo glavó, zakaj sem në več molo Bogá, zakaj sem në bole trúpaó na boži dveraj, zakaj sem në bole paščlivo iskao božo roko. Dostakrát, gda sem seldačke brütive vido, se mi je činilo, tak da bi te žalosten brütiv edna grozna tožba bila próti rodítelom, próti deci. Tak da bi vu svét kričali grobovje: „mi smo záto eti, ár so tisti, šterim bi trbelo, në molili Boga za nás“. Či bi se svét bole ponizno i več molo Bogi, znábidti niti nebi bilo svetske bojne. Či zdá čüješ od streljeni abesincov, ali spokláni talijánov, moreš si misliti, to so tvoja brátja, štero ti moreš ljubiti, za štere veliko odgovornost máš.

Boleznost srčna edne talijánske matere rávno tak svéta more bidti, kak düševna nevola edne

Krívda i pokôra.

Roman, pisala: Kovatš Frida,

Poslovenčo: SILVANUS.

XVIII.

Odspodí vu oštariji je Peter sploj sam se do i na Hedviko je čakó. Vedno se je slabo občúto, gda je ese prišo, ali sploj vóostánoti — brezi zroka — je në mogo. Na pamet bi ga vzéli, na sébe bi obrno očé srd i — Hedviko je lábo po svojem. Vó je glédo na bleskéči snég i mislo si je, ka žítek je dönok në deteča špila i včasí peklénsko vróči.

Hedvik je stópila notri z zajôkanimi očmi i z méрно trüdnim poglédóm.

„Bóg dáj, Hedi, jas sem mislo, ka dnes niti dolí ne prideš, na ja, či človek obisk má.“

„Matješ je bio pri meni, ka me je pozdravo i tak sva prišla vu guč, ali on je že dávno odišo.

Jas sem se malo v spómenke vtonila i skuzé so mi prišle na vse odürnoga etoga svéta. Túdi sem si goridjála z teбом pár réči si zgučati dnes, ár Peter — tak nemre dale idti. Med nama je edno nerazmênje.“

„Što je kriv toga, Hedvika?“

„Püsti, Peter, ne posküsi krivico na méne potisnoti, ár pred monom je vse sveklo, kak sunce. Ti si vedno po tvoji potáj hodo, si po tvojem živo, ali jas sem posküсила tébe prerazmiti i sem te zarazmila. Ali od jéseni mao si sploj drügi poštano. Či kaj na srci máš, bi mi kak tvojoj bodôčoj ženi në lahko povedo brezi mišlénja, ár ti znáš, kelko se interesiram za tvojo žalost i vesélje. Či je kaj takšega, ka mi nemreš povedati, té je pa konec z nama. Ti dobro znáš, ka se guči po céloj vési i ti si se ni ednók né opravičo. Zaká? Ár si strašlavec bio za tó. Jas sem mislila, ka si ti nedužen vu tom potváranjji,

abessinke, gda slobod vzemejo od svojega deteta, štero ide znábidti vu smrt. Dosta več bratinstva, srčne ljubéznosti moremo čútití, ne samo za našo familljo, nego za celi svét. Tam je tvoj bližnji; znábidti lumpaš, kártaš, ali drúgi kakši grešnik, itak je tvoj brat, koga moreš ljubiti, z molitvami tvojimi njega obimati. Či vidiš plantavoga, slepoga, ali nači nesrečnoga človeka, jeli si misliš na to, ka je on znábidti záto tak nesrečen, ár tisti, kim bi se trbelo za njega moliti, skrbeti, njemi dobro példo skázati, njega so zanemarili. — Nišče nevé, kak dugo njemi trpi žitek. Samo je to stálno, ka je žitek krátki. Záto, vandrar, núčaj vrémen: moli se Bogi za sebé i tvojga bližnjega!

Cvêt (v jesèni).

(z-törskoga.) — Poslovenčo: Flisár Jánoš.

Oh, kak püstna je grátala
Zemlé lepota, snága!
Súho listje vihér trga,
Tò je šorš, konec njega!

Vsáki človek je — tak, kak ti.
Dobro znáš: preminóči,
Povéhne, kak list i tráva,
Smrt ga sebi zaróči!

Šorš nam od dnéva do dnéva
Zniči vúpanja lépa;
Vsák' preminjeno megnenje
Nam je žítka vkanénje!

ali zdá znam, ka je nê tak. Či si vüpo ovo deklino pokvariti, zdá boj túdi za tò človek, ka jo na ono mesto postáviš, štero njê kak materi tvojega deteta sliši. Tò je moje mišlénje i jas se vüпам, ka ti znáš, ká ti je činiti!"

„Á tak, Hedi; ti bi se mené rada rešila, zdá, gda je te ov prišo i ti lepe oči káže. Ti si si preveč prôsto škér odebrála.“

„Peter!“ Žalost i čemérje so jo obišli.
„Tò je zdaj za moj trúd, ka ti pomágam vtišati tvojo sramoto. Povê mi, či vüpaš, ka je tò nê istina. I mej kuráž ešče ednok mi v obráz lagati i jas bom ti vörvala, kak sem ti doségamao vervalo, kak túdi tò, ka me líbiš, štero ta návékša láž bi bila od tébe. Peter, guči láž, samo me ne drži vu toj negvúšnosti, ár tò nemrem tánositi. Jas sem te ljubila, kak samo ljubiti more, z srcá cêlov močjóv. Jas sem se vüpala, ka te na dobro pôt pripelam i z tém edno dvôje

Či nás je ves svét ostavo
I srdce de pívalo:
Ka je bole preidôče,
Človek, ali pa cvêtje?!

K-pokopálišči zvonijo.

(Túžna národna popévka.) — Poslov.: F. J.

K-pokopálišči zvonijo,
Na brútiv koga neséjo?
Kogašté, nede zemlé rob,
Pokoj njemi dá kmičen grob.

Neséjo ga pred oblokom,
Sprevájajo ga med jóčom;
Oh, bár bi že mené nesli,
Za méne se nê jókali.

Spômenek reformácie.

Pisao i naprédao 31. okt. 1935 v Puconskoj
sv. cêrkvi: Banli Štefan vužitel.

„Zmisli si na zdávnja vrémena,
brodte léta preminóči porodov,
optaj tvoja očo, naj ti pripovê
tvoje starce, oni ti vsa nazvê-
stljo!“ (V. Moz. 32. 7.)

Ete reči čtémó na spomeniki, pri šterom je malo prvle donela Bogá dičéča pesem z naši vúst i šteri je vidni spomenek trplenja naši očákov. Tak se mi vidi, líki da bi z vsemi silami, s cêlov močjóv bránili tisto, ka so nam tú ni-

dobro délo včiniti, tebi dobra žena bidti i tebé od skvarjénja obrániti. Ovo, zdá vse moje vüpanje je k konci i ti mi zdá ešče práviš, ka jas se te rešiti ščém za drúgoga volo. O Peter!“

Jóčič si nagne glavô vu roké. Peter je pa stao brezí reči z grbavim čelom. Ka bi bilô tú bôgše, lagati i pá lagati, ali — priznati to pravico i te — oženiti to čarno Lizo.

„Hedi, tò de vse nači, kak ti misliš. Odpústi mi, zmisli si na sramoto, zmisli si na mojga stároga očo i bojdi pá dobra. Tò se je nê samo meni zgódilo, jas se že rad poskrbim za déte.“

„Pfuj, Peter!“

Dugo je bilô tího med njima i te Hedi na nôvo začne:

„Jas si naj zmislim na sramoto, naj si zmislim na tvojega očo, naj odpústim i pozábim? Što je mislo na méne, tebi je tò nigdár

háli naši očáci, záto smo goripostavili pred 2 letoma, t. j. 22. oktobra 1933 leta te steber, da se naj vsáki, šteri ide mimo toga pletetnoga dela, te aldŭvajóče lŭbèzni do naši očákov, spomni na svoje prednike, na njihovo trpljenje i da naj na samoga sebè nepozábí.

Vse, ka mámo mi vezdá živóči evangeličanci, je prišlo z bože milošče i s povzdignjením plemeniti src tisti možov, šteri so bili gotovi položití svoj žitek na oltár večnosti s tem, ka je je nevoščlivost i dobička želnost človeči src vmorila.

Liki te gigantske piramide tam v Egiptomi, tak vidimo v našoj evangeličanskoj hišoriji te žive stebre, šteri nás opominajo na to čisto istino toga Vsemogočega.

Tak, kak te máli koren v zemli zbdéči se z dúge zime i na sprotolétje gorasté, tak se je predramo te velki Čeh — Hus János, rojen 1369. leta v Husincu, — postao predgar. v Bethlehem-skoj kapéli i sledi profesor na vseučilišči v Prági, šteri je bio gotov aldŭvatí vse, samo naj lŭsivi podeli právi Kristušov návuk. Zato je tŭdi za njegove rěči glašenja volo rad 1415. leta 6. juliuša šó na grmádo, i notri do svoje smrti popévao žoltáre. Popévao je, dokeč njemi je nè plamén zvŭžgao njegovi vŭst, dokeč je nè onemelo njegovo tělo pod ognjom nepravičnikov. Pepéo njegovoga těla so lŭčili v rěko Ren, da naj ja nikšega spomenka na njega neostáne —

ali itak, dúh njegov je ostao, šteri liki te běli golob, čúva nad svojimi njega nasledŭvajóčimi.

Tam v Italiji, v zibeli katoličanstva, vidimo tistoga herojskoga — Savonarola Jeromoša, šteri je rad položo svoje plemenito srcé na grmádo, da so ga 1498 leta žéžgali za volo bože pravice.

Liki daléšnje svekloščo — vidimo v Švici i Franciji Zwinglija i Kalvina, šteriva sta vse svoje k Kristuší hrepenéče občŭtjenje med njima živéčemi národi aldŭvala.

No i naslédnje se je povzdigno v nebeške višine te v nébo ségajóči steber, šteroga se je ne priiao plamén grmáde, šteroga so i njegovi protivnicke na skrivomá poštvivali i šteroga je že Hus na svojoj slédnjoj pŭti prorokŭvao, da so ga na grmádi žgáli, erkóči: „Jas istina zgorim, ali s pepéla mojga na 100 lét sláne eden velki nemški juvčar, šteroga glás po vsè zemli razide i rimske stebre i v nji nájglobokěšem grŭnti strósil.“ Ár je že Hus prorokŭvao toga reformátora, šteri rimske stebre i v nji nájglobokěšem grŭnti stroši, se je te naš dičen Dr. Luther Márton čŭto pozvánoga, da rěši krščanstvo od pogŭbelnosti i da zbdí vu ti mláčni i pokvarjeni srcaj právi krščanski návuk i Kristušov evangeliom.

Kak srmaški i od cěloga světa nepoznání je gori rásao i bio je li samo svojim roditelom na radost, ali prišao je čas, ka je pŭstao cělomi světi poznání. Liki da bi bilŭ zemlé gibanje, so

nè prišlo na pamet, da bi se malo zmisló na méne. Naj zdá vzemem mésto te sirŭte zapelane deklina i naj odvzemem od deteta dŭm? Jas sem na tvoj karakter nigdár nè dála dosta, ali tŭ ka si ti tak skŭz lno skŭz pokvarjeni, sem si ne misliia i nè vŭvala. Či se tŭ drŭgim dečkam zgodi, kak ti práviš, té so tŭ vsi falŭtje (gazi), ki so nè vu stánji odgovárjati za svoja dela.“

„Tak tŭ je tvoje mišlénje, Hedi?“ erčé on okorno i špotlivo.

„Ja!“

„Tak sva te gotoviva z eden-drŭgim?“

Dveri so se močno včesnole za njim, kak z náglimi stopájí je odišo. Hedvig je pa stála drevéna, kak eden steber. Samo za dober čas si je zdehnola globoko, nè je zmogla precéniti težino toga zgučávania.

Na večar je stári Ehrbacher preveč razburkani stŭpo notri vu oštarijo.

„Hedvika, za Božo volo, ka ti je prišlo na pamet, ka se je zgŭdilo z Petrom? Žnjega nemre človek edno čedno rěč vŭzvétí. Samo je telko pravo, ka je zvama skončano i ka si ti rěč nazájvzéla.“

„Nè jas, nego razmere so tŭ napravile. Jeli bi vi ženili edno deklino, štera od drŭgoga má dète?“

„Nè Hedvig, ali tŭ nikšega dela nema z vama?“

„Kabi nè, ár jas neščem prevzétí Kollerove Lizike mésto.“

„Ja, Hedvig, ka gučiš ti?“

„Samo tŭ, ka že pred mesecmi cěla vés zná, ka Liza dète porodi i ka je Peter oča!“

„Ká, ka bi Liza moja sneha bila, i v mojo hišo prišla? Té čaren sršén, či ednoga, kí je na nikoj prišo? Rájši z svojimi rokami zvŭžgém gori cělo dvorišče!“

so čútili Rima zmožni gospódje, da se je predramo te prôsti barát.

Visiki tórem nemške Wittenberške cerkvi, oznano je vu Gospódovom 1517. leti, da je rávno na té dén, šteroga dnes svetimo, t. j. 31. oktobra ob pô 12. vóri gori na cerkvi dveridjao té 95 pravic, štere so liki nepremágana pečina i trdo, odlôčno bílé zapisane, s šterim je brezí stráha pokazao i razložo božo pravico i istino. Prišao je čas, ka so se spanile Husove proroške rečí. Husa so 1415. leta žéžgali i 1517. leta, t. j. 102 leti za tem se je vó z globočine pokvarjenosti zdigno v nebeške višine te velki béli ftič; razpréstro je svoje labodje perôti na pokvarjeni národ, tak da bi ga šteo brániti pred G. Bógom, i glás toga dičnoga zvoná, toga vzvišenoga reformátora je najšao miloščo Božo.

Z vihérmi i težkôčami se je bojúvao te bojevnik Kristušov, ali nê se je prestrašo špánske više 300 lét trpéče inkvizicije, štera je vmorila 250,000 nedužni src, nê ga je mogla porúšiti prô-tireformácija, nê ga je potrla rimskoga pápeža bula, s šterov ga je vó z katoličanske cêrkvi zbrisao, nego jo je 1520 leta 10. decembra pred Wittenbergom žéžgao z rečami: „Ár si razžalostila Gospodovoga svetnika (t. j. Kristuša), naj te vniči večni ogen!“ i da so se prijátelje bojali za njega i njemi prigovárjall, naj ne včini to, ár teda nede meo več nindri mesta, gde de prebivao, njim je odgovoro: „Pod nébov ali vu nébi!“

„Vi nesméte gréh gučati, Ehrbacher. Či je tak, té se že nemre obrnôti. Vaše poštenjé si samo tak lahko správíte nazáj, či Lizo méрно k vam vzemete vu vašo hišo i deteti eden réden dôm dáte.“

„Hedvig, ti — gučíš za Lizo? Jas sem mislo, ka ti mojga siná rada máš?“

„Vidite, rávno záto, ka sem ga tak preveč lúbila i níti zdá nebi štela, ka bi samo edna rêč spádnola na njega, záto právim vse tó i si tak mislim, ka te me bógall, ár jas dobro mislim z vami.“

Z práznim poglédom je glédo Ehrbacher na to deklino, ki je tak méрно, blédo i gizdávo stála pred njim i samo je glavô trôso.

„Znáš, Hedvig, nemrem se notrinájditi v tó misel, ka bi tá mála čarna Liza k nam prišla.“

Nê se je zbojao orsačkoga spravišča v Wormsi, nego je batrívno 1521. leta aprila 17. ob 6 vóri večér notri šô vu orsačko hižo, gde je zagovárjao evangelioma pravice i dolí obládao toga gizdávoga i hamičije punoga Dr. Ecka, etak dokončavši svoje zagovárjanje:

„Gospodne: zástavo v dobri rokáj niham, Zdá že mirovno svoj konec čakam!

Ne stráši me Rima zmožnost, velka oblást, bár sejaj Antikristuš, sejaj prokletnost!“

Srce podežigajoče pesmi mili glás lepo doni proti protivnika sili:

Boži svéti šereg, nika se ti neboj;

Ár tebi škôditi nemre protivnik tvoj;

Či glih neveren svét má prôti tebi boj,

Kristuš sam te bráni, kak vsamogôci voj!“

Prék 400 lét je že toga njegovoga poslanstva, toga ka se je predramo te barát mirnoga, ali v globokoj zamišelnosti blédoga obráza. Li samo eden svekeo trák, liki zvézda pelajôča pastére k Jezuši — se blišči na njega ômurnom čeli — s šteroga se vidi, ka:

Li samo sv. písmo je vretina,

Štere môdrost je boža istina!

Prék 400 lét je že, ka je te miroven barát, ali velki nedoségnjeni reformátor Dr. Luther Márton vó z globočine pokvarjenosti pripelao to kríčansko vadlúvánje, štero je on sam proso, da so po njem imenúvali našo evangeličansko vero, *Lutherovo vero*, naj se ne zove po njem,

„Dónok, pomislite si, ka ste si vi túdi túhinsko deklino vzéli i nê domáčo i dónok ste blájženi bíli žnjôv.“

„Istino máš, Karla je dobra žena bila i me je rada mela.“

„Vidite, túdi Liza lúbi Petra z cêloga srcá.“

Te méren i stálen glás je naednôk samo trepetajôči postano, tak ka je oča hitro k njé stôpo i jo je préjo za rokô.

„Tó je rêsan vse istina,“ erčé stáři Ehrbacher, „vse ka ti práviš i či si premislim, ka je moj sin za svoje delo ednomi víšejnjemi sodci odgozoren, té mi je tak, ká bi bógše bílô, či si Lizo vzeme. Ali pojeb tó nede šteo.“

„On de že štéo, ár de mogo!“

(Dale.)

ár je to vero nê on nastavo, nego to je od Bogá shájajôča kršćanska vera, štero je on samo, da so jo vnôgi drŭgi dobička želni lŭdjé pokvãrili, reformirao, tó se prãvi, pripelao jo je nazãj na tisto pôt, po šteroj nam jo je g. Bôg dao po Kristuši i njegovi apoštola.

Tak kak nam je poslao g. Bôg našega Zveličitela Jezusa Kristuša, naj nas odkŭpi i oslobodi od veãnoga skvarjenjá, naj nás vodi po gladkoj vodi, tak nam je pá poslao Dr. Luther Mártona, naj nás znôvič reši on tak, kak nás je ednôk rêšo g. Jezus Kristus s tem, ka je svoj žitek za nás aldŭvao. Poslao ga je med razvaline Ćloveške pokvarjenosti, med porŭševine, naj nazãj gori postãvi Njegovo cërkev i vkŭp zberé Ćrêdo svojega Oĉé. Nê se je bojava on te pôt, ár je znao, „ka onim, ki Bogá lŭbijo, vsa na dobro slŭžijo!“

Mrô je té bojovník Kristušov pred 389 leti, t. j. 1546 leta februãra 18 ob 3 vôri vgojčno, mrlí so vsi naši reformãtorje i njihova tãla poĉivajo že vu mrzloj zemlji, ali njihov dŭh plava nad zdã že okôli 250 milijonskim evangeliĉanskim národom i boža rôka ĉuva nad nami tisto vretino po njem poslãne ĉiste istine, štero so nam oni gori naišli.

Istina je, ka je nê bila z diĉnim Lutherovim ĉinênjom dokonĉana ta od Bogá poslãna náloga, ár so se ti v dobiĉkaj i nepravica j kopãjôĉi trdo držali svoji dobiĉkov i preganjali evangeliĉance. Tak rávno, kak sem že prvo pravo, španska inkvizicija, v šteroj so bili vsi teda vladajoĉi papeži, zmožni gospodje, velikaši, šteri so z vsemi svojimi zemelskimi silami šteli vniĉiti božo modrost z nepravícov. Na Ćeškom je krao Žigmond od 1420–1431. leta 5 krat poslao križarske vojske proti Husovim vernikom. V Franciji — v Parizi i njega krãji so na Brtalanovo noĉ (od 23. na 24.) augustuša 1572. leta 5000 evangeliĉancov vmorili, na štero radost je papež Gregor XIII „Tedeum“ držao i dao vdariti spominske medalije z napisom: „Hugenothorum strages“ t. j. spomorjenje krivovercov.

Prišla je ta grozna protireformacija, štera je z vsemi do te namišljenimi mantranji štela vniĉiti evangeliom Boži. Goreli so cãli kŭpi naši evangeliĉanski knjig i med vsãmi tãmi vnoгими knjigami je bilo, liki nepremagana peĉina — sv. pismo, štero nam je Dr. Luther Marton, kak božo rêĉ v nemški jezik prestavo i v štero je položo svojga 12 lãtnoga žitka trŭd — cãli 12 lãt

je trpelo to do jpreobraĉanje — štero je zaĉno 1521. i dokonĉao 1534. leta. Lansko leto je bila 400 letnica prve štampane biblije v nemškom jeziki, t. j. Lutherove biblije i zdã po 400 lãtaj so že vô dalé razna biblijska drŭštva v Nemĉiji, Švici, na Holandskom, Danskom, Švedskom, Norveškom, v Angliji, Franciji i v Ameriki na milijone sv. pismo.

Tak se je vidilo vu tom pregánjanji, ka se more pod tem bremenom potrãti boža sv. istina, liki da tá voda vô vderé s potoka i vse ka nájde, s sebo m vzeme — ali nê je bila zmožna vniĉiti bože rêĉi nikša hŭdobija, ár poleg preganjãlcov bože rêĉi so se naišli tŭdi branitelje, šteri so nevklek njeno šli za vretinov pravice. Tak mámo moĉen mejnik, šteri je brãno evangeliĉansko vero, mir, šteroga je skleno krao Ferdinand v Augsburgi 1555. leta, t. j. 9 lãt po Lutherovoj diĉnoj smrti — i šteri je podãlo vsem slobodo v vršenji svoji verski dŭžnosti. Med vsemi drŭgimi pa je liki gigantski velikãn — Gustãv Adolf, šteri je 1632. leta 6. novembra pri Lŭtzen vãraši, obŭdŭjavãjôĉi svoje vojnike s pesmijo: „Ne vcagaj, o ĉrêda mãla...“ premãgao protivníke evangeliĉancov. Tŭdi tó je spômenka dãn, ešĉe bole zãto, ár je on vu tom boji smrt gori vzeo, ali vãkše zahvãlnosti, vãkšega spômenka njemi evangeliĉanski národ dati nemre, kak ga má, t. j. Gustãv Adolfa drŭštvo, štero po cãlom svãti raztorjene evangeliĉanske verebrate brãni i podpãra.

S tãm je bilo v Nemĉiji pregánjanje protestãnušov konec. Mër je bio sklenjen i v Osnabrŭcki 1648. leta, po šterom je evangeliĉanska vera enãkoprãvna z drŭgimi. Vu Vogrskomorsãgi je pregánjanje evangeliĉãnov henjalo teda, da je Jôzef II. vôdao „potrplivosti zapoved“ 1781. leta, po šteroj so evangeliĉãni lãko meli svoje cërkv i šole. V drŭgi držãvaj je te ešĉe nê henjalo vereprãganjenje, ali da je v Austro-Ogrskoj i v Nemĉiji, v zibelki evangeliĉãnstva bilo pregánjanja konec, tak je tŭdi indri pomali henjalo pregánjanje.

(Dale.)

Dŭg. Mott Jánoš, ete blagoslovljeni voditel krstšanske zvãze mlãdi lŭdi, je pravo ednôk: „Moja móma me je vãlla, naj odŭrŭvam dugè, kako šatana.“

Dvâ marinara.

(Jâkostna pripovêst.)

Med marinarmi je grozen glâs zišao : „vtonimo se, komaj edno málo vöro mámo ešče odzajaj.“ Doli so odvézali jedlni čun, ár je te ove tri dni vdérjajôči vihér zničo. Ali k-ednomi čuni je ji dosta bilô. Zâto so šorš vlekli, šteri to kratšiše potégne, na hajôvi cstâne, on de smrti sin. Eden mlâdi, ženskoga obrâza je krâtkoga, eden stâri grbavoga obrâza marinar je pa dâgoga potégno. Na toga mlâdoga je smrt, na toga stâroga pa žitek čakao. Mladénc se je hito za krepkoga držati zôči gvüšne smrti, ali vu srdci je čüto, tak da bi ga ledena rôka stiskávala. Zdâ k-njemi stôpi te stâri tûváriš ino njemi erčé : Mênva se ! Jas sem že tak stâri, komaj ništerni pár lét mam ešče odzajaj, ti si pa mlâdi i krepek, zakâ bi ti tak vmrô ? Stôpi notri vu čün, ali tó edno nigdâr nepozâbi, ka sem za tébe vmrô.“

Pogrâždžajôči hajôv je tam ostano, na šterom je z-timi ovimi na smrt osodjenimi te stâri tûdi stao. Vsigdâr globše i globše se je pogrâždžao i naednôk se je vtono, válovje se je ober njega vküp záprlo i tak so vsi, ki so na njem bili, vmôrja globočini naišli svoj grob z-stârim marinarom navküp, ki je za svojega nepoznânoga tûváriša sawovolno vmrô.

Te mlâdi marinar je celô vküpvrêti, napô mrtev bio, gda so ga z-čüna doli zdignoli i vu špitâl odpelali. Li po več mēseci se je komaj nateliko zmogao, ka je z postelē vö na sloboden zrák smeo idti. — Ednôk, kak se pováraši ednoj vilici pošetáva, se nevedôč srčea z ednim stârim svojim dobrim tûvárišom. Velika radost je bila med nečâkanim pávidēnjem. I gda sta se že dobro vö nagüčala, je etak pravo te stâri : „No, prijâtel, zdâ si pa narédiva eden dober veséli dén na radost tvojega oslobodjēnja.“ — Nê jas, — nigdâr več — erčé te mlâdi — dvâ sta mrlâ za méne — tó je nê bilô z-obstojn : Eden stâri marinar i moj Odküpitel gosp. Jezuš Kristuš.

F. J.

„Za vmérajôče Europo jedino rešenje je Evangeliom Kristušov.“ (Brandt.)

Jedini evangeličanski slovenski list je Dúševni List. Prihája mēsečno na 12 strâni. Naprēplačilo 20 Din.

III. glâvno sprâvišče Gustáv Adolfa glâvnoga društva vu Jugoslaviji.

Gustáv Adolfa glâvno društvo vu Jugoslaviji je svoje trétje glâvno letno sprâvišče novembra 9. i 10. vu Kraljevičevoji melo.

Kraljevičevo vu Banâti leži ; kakši 10 km. od Pančevoja. Prebivâlcov má okoli 5000, šteri so vsi protestantje. Evang. fara je tû 1792 ga leta (kako Bodonska) nastánola. Na sredi mesta je lepa, velika (približno kako Puconska) cérkev. Ob toj prilíki je od znotra ves okinčana bila z kitami sami živi korin i zástavami Gustáv Adolfa društva i naše cérkve. Šolski hramov jeste 14. Vučne dvorâne so naimre nê sküpno v ednom hrâmi, nego vsâki vučitel, dotično vučitelica má zôsebno vučno dvorâno ino stanovánje, pa primerni vrt.

Gda smo se tá pelali, té od Beograda do Pančevoja smo morali ešče z ladjov potüvati. Močen vöter je vlekao, tak zván „Košava“, šteri je na širokoj i globokoj Dunavi zadosta veliko kondrasto, košavo válovje delao. Pred sébe sem postávlao : kakše válovje more bidti na nezmereni oceánaj, gda vihér, orkan orjé po nji ? Z ladjé smo glédali i občüdüvali nôvi Pančevski dunavski most, šteri je na drügi dén bio prékdáni obračâji. Nazáj smo se mí že tûdi prek njega pelali.

Predsednik društva, Dr. Popp Filip püšpek i nájveč odposlancov Gustáv Adolfa filialni društév, so v soboto popoldnévi prišli v Kraljevičevo. Pri železnici so ji ščaküvali voditelje politične i cérkevne občine, bandérištje, dosta kočüj, ogengasilci z bandov. Od železnice do cérkvi po dâgoj glâvnoj vilici na dvâkraja je predosta národa stalô i navdüšeno pozdrávlalo prihájôče gôste. Hôd se je stavo pri farofi pred cérkvov. Tû je velika vnožina lüdstva bila vküpsprâvljena, na čeli z fârnim dühovnikom. Po lepom khorušnom spëvanji je edna deklina z srčnov deklamácijov pozdrávlala g. püšpeka i njim prékdála šôpek živi korin. Potom so dom. dühovnik pozdrávlali pôleg apoštolske rêči : „Nájvékša je pa toté lübézen“ g. püšpeka i vse goste. Na vse pozdráve so g. püšpek dáli navdüšeni odgovor, srčno zahválnost.

Ob 7 vöri so čestnici glâvnoga društva i odposlanci fil. društév sejo meli vu občinskoj

dvoráni, na šteroj so vkŭppostavili redovék cĕloga svetŭvanja; naprĕ je bila dána tŭdi lista pomoĕ prosĕci gmán i pogovorjena razdelitev daril.

Ob 8 vŕi se je zaĕno ōsvetni večĕr vŭ cĕrkvi. Po občnom spevanji, molitvi i deklamácii so dom. dŭhovnik pozdrávlali vse navzŕe z etimi reĕmi: „Idi i tí prispodobno ĕini.“ Potom so bila khoruŕna popevanja, deklamácii, zmĕs so pa meli govore odposlanci fil. drŭŕtev. Govor so meli eŕĕe Dr. Krim z Beĕa i Dr. Roth svetni predsednik naŕe orsaĕke cĕrke.

V nedelo, 10 ga novembra ob 1/2 9 toj vŕi je za deco bila Boŕa slŭŕba drŕána. Ob 10 toj vŕi se je pa zaĕnola glávna Boŕa slŭŕba. Pri toj slŭŕbi so popĕvane občne pesmi, khoruŕne pesmi, solopesem. Po altárskej liturgiji so sv. govor meli na podlági Efez. 4, 1—6. Dr. Schneider Erwin dŭhovnik z Beĕa, ki so prvle bili dŭhovnik tŭdi v Ljubljani i v Beográdi.

Po poldnévi ob trĕtjŕj vŕi se je zaĕnola glávno správiŕŕe drŭŕtva. Po občnom popĕvanji, molitvi i deklamácii so g. pŭŕpek ōdpri správiŕŕe, pozdrávlali vse navzŕe i poráĕali, naj se odpoŕle podánosti telegram Nj. Vel. králji Petri II., pozdrávi telegram pa verskomi ministri i centrálnomi Gustav Adolfa drŭŕtvi v Leipzig. Za tĕm so dr. Roth svetni predsednik naŕe orsaĕke cĕrke pozdrávlali drŭŕtvo i blagoslov ŕeleli k správiŕŕi. I naznanili so, ka za pripoznanje blagoslovenoga delanja toga drŭŕtva naŕa orsaĕka cĕrkev 2000 Din. darŭje drŭŕtvi na slobodno zrendelŭvanje. Potom so g. pŭŕpek meli navdŭŕŕeni, dramfajoĕi govor. Vŭ parallel so postavili dvĕ diĕnivi imĕni: Luther Mártona i Gustav Adolfa imĕ. Obádva sta heroistiĕnivi osebi. Luther: verjem, záto govorim, Gustav Adolf: verjem, záto se borim. Obádva sta možá vere i ĕinĕnja bila i trŭcala z ĕĕlím svĕtom za volo pravice. Od Gustav Adolfa drŭŕtva se tŭdi lahko právi: verjem i záto ĕinim. Gal. 6, 10. Dobroĕiniti z verebratmi vŭ nevarnosti bodoĕimi je boŕansko ĕinĕnje, ár je vere ĕinĕnje. ĕi je vera ŕiva, té vŭ dobrom ĕinĕnji se more posvedoĕiti. Boŕa vola se vsigdár vŭ kakŕem ĕinĕnji vŕvjávi. Naŕa vera mora býti aktivna, delajoĕa, posebno vŭ teŕŕki ĕasaj. Nĕ samo volo meti, nego ŕebko moremo odprĕti, naj obránimo tiste, ki so vŭ raztorjenostaj na pogŭbelŕĕini. Jeli mámo bratinski, ali pa kainski ĕŭt? Naj gori vŭ srdci naŕem reĕ: „Bojdi verostŭvajoĕi i potrdi ta drŭga,

ŕtera so vmĕrajŕĕa“. (Ozn. 3, 2.) Zbŭdi se z mláĕnosti i bojdi krepek na pomoĕ, da se naŕi verebratje nepogŭbijo na ŕŭmlavom morji, nego svetlost i sol zemlé ostánejo. Blagoslovi Bŕg eto ōsvetnost i vĕini vsákoga za ŕivĕga i volnoga vŭ deli Gustav Adolfa drŭŕtva!

Po khoruŕnom popĕvanji, deklamácii i solopopevanji so Dr. Krim meli predávanje od osnávlanja teologuŕov v Beĕinskom evang. teol. dŕmi. Zátem je poslŭhŕjeno i odobreno poroĕilo drŭŕtvenoga pĕneznika, kakti eti redov písátela. Potom so tájnik drŭŕtva, May Gerhard naprĕdáli svoje preveĕ interesantno letno naznanilo pod etím titulom: Ka je delalo dĕte naŕe vŭ svojem ŕtrtom leti? Odgovor: raslo je eto dĕte (drŭŕtvo). Od toga svedoĕijo vékŕa notrijemánja, povĕkŕŕavanje raĕuna drŭŕtveni kotrig itv. — Po deklamácii edne deklinae so razdeljeni dári. Velki lŭbézni dár (15 200 D) je dobila fara v Slav. Brodi, da si leŕi kŭpi hiŕo za farof, ár cĕrkev i dŭhovnika ŕe má. Takzváni trŕŕŕadár (6000 D) je dobila naŕa v najvékŕŕj stiski bodoĕa raztorjenost v Apaĕi. Dolnja Lendavska mála, pod teŕŕkim dugom bodoĕa naŕa fara je tŭdi dobila 1000 Din. Po razprávi rázloĕni poráĕanj, po khoruŕnom popevanji i ednoj deklamácii so predsednik z zahválnimi reĕmi i z molitvov zakŭĕili správiŕŕe. K-vŕidenji je popevana občna pesem. Na večĕr ob 8. vŕi je bio svĕteŕŕji verski večĕr vŭ cĕrkvi z lepím redovĕkom.

V ponedĕlek, tork i srĕdo ob 1/2 8 vŕi je bila vŭ cĕrkvi rána, ob 21 vŕi pa večĕraŕŕna poboŕnost za dŭhovnike. Vsák predpoldĕn so Dr. Schneider meli predávanje od osnávlanja, popoldnévi pa Dr. Krim od liturgije. V ponedĕlek večĕr so g. pŭŕpek drŕali vŭ cĕrkvi evangelizacijsko predávanje, v tork večĕr pa Dr. Schneider. Vsigdár so bílé zvŕn občni pesem tŭdi khoruŕne pesmi i ka je najbole glávno: cĕrkev je vsigdár nabito puna bíla z poboŕnimi verníkmi.

V ponedĕlek večĕr po slŭŕbi vŭ cĕrkvi so eŕĕe vŭ občinskej dvoráni g. May dŭhovnik interesantno poroĕilo meli od svojega potŭvanja po ŕvédiji, g. pŭŕpek pa od III. lutheranskoga svetovnoga správiŕŕa v Parizi, na ŕterom so oni tŭdi nazŕĕi bíli.

Gostolŭbnost vernikov gmáne Kraljeviĕevo je istinsko krŕŕŕanska. 4 5 dni so dáli stánek i stroŕek vŭ svojí hiŕaj vsĕm gŕstom. Po vzĕtji velike dŭhovne hráne i po skoznŭvanji práve verebratinske lŭbéznosti smo pozábili trŭde dúge potí, z najlepŕimi spomini smo se povrnoli vŭ svoje domove. All z edním z tĕm ŕelenjem, naj vse tisto lepo i dobro, ka smo slŭŕŕali tam, ďale ŕivé vŭ nami i bodemo eŕĕe vernĕŕi, vŕĕŕŕi ďelavci Gustav Adolfa drŭŕtva!

Rázločni máli glási.

Radosti glás. „Ne mudi se Gospôd obečanje, liki ništeri za múdbo držíjo, nego potrpljenje má z nami, neščejoči, ka bi se šteri skváro, nego naj se vsi na pokôro obrnéjo.“ (II. Pet. 3, 9)

Gorpozvanje. Drághi čítelje! Z etov numerov smo dokončali 13 létnik našega časopísa. Nê smo meli lehkoga dela. Zmenkanje smo trpeli vu materiálnom ino morálnom podpéranji. Ali z Božov miloščov i vernostjov smo itak zadostili svojoj dúžnosti. Ka pa vi ste spunili svoje dúžnosti? Jeli ste razšírjavali naš jedini slovenski evangeličanski cerkveni list? Jeli ste v rédi z svojim napreplačilom na naš list? Prosimo vse tiste, šteri so z napreplačili ešče zastánjeni, naj nam prihájajo na pomoč z točnimi notriposílanjem zastánjenoga i napreplačila, pa tudi s správlanjem novi napreplačnikov. Nači ne bodemo vu onoj stávi, ka bi mogli plačívati prevelike stroške drukanja.

Dén pokore i prošnje. Na zádňem správišči naše orsačke cerkve je skončano, da vu vsákoj fari se mora posvetíti dén pokore i prošnje, tó pa vsáko leto v srêdo pred zádňov nedelov cerkvenoga leta, letos tak nov. 20 ga. Tó je nê kakša novotarija, ár vu zvônski evangeličanski orsáčaj so té dén vsigdár držali.

Naše šinjorije dühovnicke, inšpektorje, kántorje i drúgi čestnicke so okt. 24 ga v M. Soboti meli svojo jesénsko spôved, po šteroj so vzéli Kristušovo svêto večérjo. Za tem je konferenca držána, na šteroj so razprávlana tekoča dugovánja i Luthár Ádám puconski dühovnik (gledêč na 400 letnico na očivesnost dánja po Lutheri doliobrnjene biblije) so goričtenjê meli od doliobráčanja biblije po Dr. Luther Mártoni.

Ka novoga? V Grčiji, gde so že leta i leta vládali notránji nemiri, je 3. t. m. bio plebiscit, t. j. ka národ naj glašúje, ka ali šče republiko ali pa králjevšćino. Velka večina se je odločila za králjevšćino i tak pride nazáj na prestol Jurij II., ki je živo dozda v pregnanstvi v Londoni. — Ljubljanske novine so pred krátkim na debelo písale, ka kak se pregánjajo katoličáni v Nemčiji i ka je zaprêti katoličanski škof v Meissen i ka niti ne ve zakaj. Zdá so novine mogle prinesti poprávek od nemškoga konzula v Beogradu, ki právi, ka so zaprêti za volo prestopka devizní odredb i ka vsi dobro znájo, zakaj so zaprêti. To je po njuvom „kul-

turni boj“ i pregánjanjê! Ne vidijo pa, kak pôleg njihove bratske ednákoprávnosti ka činijo domá. — Imenúvani je v Ljubljani novi bano-vinski šolski odbor, gdé mi evangeličáni pá nemamo zastopnika. Ali so pozábili, ka nas je samo v Prekmurji 25 000! — Njeg. Visočanstvo knez namestnik Pavle so se 4. t. m. iz Londona vrnili v Beograd. — Za predsednika národne skupšćine je zvoljeni g. Čirič Števan, ki je brat novosadskoga pravoslavnoga púšpeka. — V Austriji, poleg Beča je fabrika za municijo v zrák zletela; škoda je više 2 milion Din. — V Nemčiji so vóđáli nôve vojaške zástave s klúkastim križóm, ki so znák edinstva i plemenske čistosti. — Kak pišejo novine „Manchester Guardian“, šćéjo Nemčijo nazáj spraviti v Drúštvo národov. — V Itáliji podpišújejo notranje posojilo; v Milani várašl so v ednom samom dnêvi podpisali 3 milijarde lir. — Te dni odideta francuski i angleški miníster zvúnečnjih del osobno k Mussoliniji za volo abesinske bojne. Pri Tana jezeri v Abesiniji, gde Sivi Niluš vótečê, do se križali interesi Itálie i Anglije i verjêtno pride do nesoglása. — Noveembra 18. Itálija odpove vse trgovinske pogodbe s tistimi državami, štere so glasovale za kázenske sankcije prôti njej. Med njimi smo tudi mi. — Te dni so v Berlini odprli vojaško akademijo, štera je dosegamao zaprejtá mogla bití po versailskoj pogodbi. — V Petrovgradu (Vel. Bečkerek) so naši verebratje kúpili lepo hišo kurátora g. Sander Jožefa za 392.000 Din, gde bode za enkrát samo molitvárnica, v krátkom si pa postávjúo cêrkev.

Svetúvanje reformácie v Puconci. Puconska fara je svêtek reformácie jáko pozdíg-njeno obhájala. Ob pol 10 toj vóri se je začnlo svetúvanje pri 150 letnom spômeniki i nadaljávalo se je ob 10 toj vóri vu Božoj hiži z lepim redovêkom. Zvôn občni pesem, liturgije i predg dom. dühovnika je z lepim i krepkim glásom solopopévao („Kak bi nehválo Gospodna“) Rátkaí Lásló vučitel; na orgolaj so ga sprevájali Rátkaí Ódôn š. ravnátel, na gosljaj pa Bánfi Števan vučitel i Rátkaí Todor gimnazist. Jonaš Števan katehet so s šolskov decov držali jáko pripravno katekizácijo. Bánfi Števan vučitel so meli predávanje, štero v etoj i prihodnjoj numerí v celoti objávimo. „Nevcagaj, oh črêda mála“, i „Bogábojêci, kak blázeni ste“ khoráli so igrali

na goslaj Rátkai L., Bánfi Št. i Rátkai T., na orgolaj so je sprevájali Rátkai Ö. Po zaključnoj molitvi z obcnov pesmov se je dokončalo lépo svetlivanje.

Svetlivanje reformacije v Zagrebi. Zagrebska naša fara je páli z bogatim redovékom posvetila svétek reformacije. Po božoj službi za deco i potom za staréše so g. púšpek meli svétešnji govor. Ob 20-toj vóri je pa bio vu gmánskoj velikoj dvoráni ósvetni večér z obcnim popevanjem, z khorušnim popevanjem šolske mladine, z muzikálnimi točkami, z odprtnim i zaključnim govorom fárnoga inspektora. Vu sredini čeloga ósvetka je pa bilo Dr. Popp púšpeka zmožno predávanje od „svetovnoga lutheranstva“.

Blagosloveni konec lépoga žitka. Titán Ivan v Černelavci, veren stariš tré vrli sinov krajine naše, koga žitek je bio delo i borba, krepkost njegova pa molitev, pesem i Boža rěč, se je vu 86 leti svojega zemelskoga plemenitoga bežája povrno vu nebesko domovino. Bojdi blagosloveni spomenek njegov eti na zemli vu srdci ti živoči.

Evangelíčanski kalendari za 1936. leto prihodnji tjeden bô zgotovleni. Naj si ga hiti spraviti vsáka evagelíčanska hiža!

Samovolni dári. Na goridržanje Dúševnoga Lista: Sever Franc Puconci 10 D, Banfi Janoš Šalamenci 4 D, Godina Ivan Šalamenci 2 D, Kološa Jožef Puconci 5 D, Baler Ana Francija 10 D, Škraban Lajoš Puconci 2 D, Železen Franc Pužavci 5 Din. — Na Dijaški Dom: Benko Kálmán Brezovci 10 D, Rátkai Láslo Andreci 10 D, Kološa Jožef sabó Puconci 10 Din, z-Krajne 20 kg. i z-Črnc 15 kg pšenice i Rác Jánošova pa Füršt Kálmánova 2—2 Din penez. — Radi bi nadaljávali! Srdčna hvála!

Turobni glási. Zádjni mesec so se odselili z Puconske fare vu večnost: Čar Ana, roj. Banfi v Šalamenci, stara 33 let, Kološa Jolán v Puconci, st. 23 l., Zorko Franc na Gorici, st. 70 l., vd. Barbarič Judit, r. Heklič v Sebeborci, st. 81 l., Škrilec Janoš v Puconci, st. 62 l. i 2 deteti. — Naj májo sladtek grobski sén i bláženó goristanenje!

Berlinske evangelíčanske gmáne se povekíavajo. Vu 1934. leti je bilo krstšeno 46,000 decé, próti 38.000 v 1933. leti. Tudi račun evangelíčanski zdávanj se je pozdigno z 21,000 v 1933. leti na 28,000 v 1934. leti. V evangelíčansko cérkev je prestopilo v 1933. l. 63,000 oséb, v 1934. leti pa 20,000 oséb.

Zamerkanje na ništerna pisala Kleklovi Novin. Nov. 10-ga pišejo Nov.ne, ka Francija je 1870 mela 38 mil. dš i 50,000 tujcov. Leta 1935 pa má 41 mil., a od toga je 3 mil. ino-

zemcov. V tom časi je prebiválstvo Nemčije zraslo od 39 mil. na 67 mil. — Tak je vendar sistem ednoga deteta li nê protestantski greh, kak so Novine to že drúgikrát pisale? Vém dolijemajoča Francija je rim. kat., gorijemajoča Nemčija je pa proteštantska držáva. — V istoj številki Prekmursko r. kat. akad. drúštvo páli polemizera z klubom prekm. akademikov. V tom pisali velka nestrpnost káže svojo taco, gda se malonê trdi, ka što je ne r. katolíčanske „fárbe“, tisti je brezverec, protiverec, komunist itd. Pa „da katolíčan bo gledao na to, da bô tudi gimnazija katolíška, to je, da bo mela katolíške profesore, da se bodo dijaki vzgajali za práve katolíške može.“ Lepo vóvidimo; naši verni evangelíčanski akademiki eo ipso nemorejo biditi kotrige r. kat. drúštva, dónok so tudi obsodjeni od toga drúštva, ár iz svojega króža nikoga vónezapréjo; ali naši ev. dijaki pa nebodo mogli hoditi v takšo drž. gimnazijo, gde se bodo dijaki vzgajali samo za práve kat. može. Resan lepo krstšansko potrplivost i tróšt nam tak obečáva r. kat. akad. drúštvo? — Nov. 3-ga Novine pišejo, ka „edino, ka vzdržl v boji z komunizmom — to je zavedna katolíška vzgoja.“ Ej-ej! Té je pa vendar vu evang. Švédiji i Nemčiji besno komunizem, nej pa v r. kat. Mehiki i Špániji? „Nê je dobra váša hvála“.

Čúda (?) V edni novínaj čtémó, ka se je prè v ednoj máloj vesnici póleg Slav. Broda čúda zgodila. V nikšem stúdenca se je prè ednomi 8 létnomi dečkeci skázala „majka Boža“ (Marija) i bi jo vidla potem tudi nikša babica. Na tó so začnoli lúdjé na stotino i jezero prihájati k stúdenca. Ništerni právi, ka vidi čúdo, ništerni pa čáka, ka de jo vrèden viditi, či jo zaenkrát ne vidi. V dvóma mesecoma je okóli 20.000 lúdi poiskalo gori tó málo vés. Z stúdenca vodó zajimajo i se v njé mujvlejo, ár voda prè ozdrávi betéžne. Oblást i dühovnicke ščéjo posvedočiti zblójenomi národí, ka je tó samo prázno vervanje, šatringa i ka v stúdenca nika čúdnoga nega. Ali lúdstvo je ne poslúša za enkrát. Gasilci so ščeli z stúdenca vodó vóspumpati, da tak pokážejo, ka tam nikše „majke Bože“ nega, ali lúdjé so se próti postavili. Zdravnicke zopston právijó, ka z vkúpnim mujvanjem lúdjé beteg dobijo eden od drúgoga, tó nikaj ne valá. Kak novine pišejo, krémárje v toj vési so pred pár mēseci skoron totá bili, zdá pa okóli stúdenca šatore postávlijo i njim i celój vési se dobro godi, ár rómárje vnogo penez potrošijo. (Záto, naj se tákše ne godi v 20-tom stoletji, trbè národ v dúševnoj sveklóči zgájati. Krččanska vera, či je práva, ne trpi šatringe.) Jts.

Reformácia v Sváici i na Francuškem.

Naprejšáva : SILVÁNUS.

(Náďaljšavanje.)

Močnè i bole stálno so bill za evangellum zavzèli trljè sinòvje famillje Chotillon, med šterimi kak krščenik, politik i vojskovodja je najvèkši bio Kaspar Coligny z svojov rávnotak pobožnov ženòv Charlotte d' Laval.

Edno právo krščansko junáštvò se je razvijalo vù tom vrèmeni med francuškimi proteštanti. To nájhúše pregánjanje od stráni krájevskoga dvora i od ti Guiseni je nè bilò zmožno šurjávaje evangeličanske vere nazáj zadržati. Tô zvònrédno povnožavanje reformácijski idej na Francuškem se z tém dá raztolmačiti, ka z edne stráni so pápinski dŭhovniki obšidili vù národni spáčenjè z svojim nepobožnim, hotlivim i pokvarjenim življenjem, z drúge stráni pa oster morál i poštenjè ti proteštantov je prigralo do 2000 evang. gmán. Tak daleč je prišlo, ka to čisto morálno življenje samò vù sebi je že potvárjanje dalò na jeretništvo. Ár proteštanti so nè psivali, i nè prisègali kak pápinci, njihova trditev je bila; „za stálno“ (certes), dokeč pápinci so se vedno zaklinjavali.

Túdi to junáško vòzdržanje mantrnikov je dosta pápincov zblòdilo vù njihovom vavlúvanji. Inquisitor Rochette je od razpráv ti jeretnikov bio za evangeliom zadobljeni, rávno tak eden barát, ki je ednoga zgráblenoga proteštanta nazáj štèò nagučati na pápínsko vero. Obá sta mogla tò z smrtjòv pláčati.

1559. leta se je vkúperzbrao prvi koncil v Parisi, — vù váraši najvèč gaog i grmád — francuške reformirane cèrkvi, ki je sebi i gmajnam z pomočjòv Kalvina edno pasajòčo Ustávo dao i lépo verovavlúvanje vkúpnastavo.

Od 1560—1574 je IX. Karol prišo na tron, brat toga rano preminjenoga II. Franca. Ali da je ešče samo edenájset lét bio star, je mesto njega mati, kralica Katharina Medici kraljivala. 1560. leta so se vsi plemenitáši vkúpzbráli na gyülèš, gde je túdi vù vavlúvánjskom déli prišlo do pitanja i zgučavanja, gde so vnòge reči bilè povèdane pròti pokvarjenosti cèrkvi i se je želelo, naj se eden národní gyülèš vkúppozové za zmérjenjè obè vavlúvánjski partáji. Vòvidenje je takšè bilò, ka so se pápinci zosagali i bojali za njihovo délo.

Te nòvi, plemenitoga mišljenja kancellár L' Hopital, ki je gyülèš vù imèni králá vodo, je vòpovedo, ka samo edno, do fundamenta idòče reformiranje zmore cèrkev i njè raztorjenost zvráčiti. „Obládajte vaše naspròtnike z lúbèznostjòv, z molitevjov i z osvedočenjem i nè z orožjom,“ erčè on. „Pokornost veče valá kak sila. Meč malo premore pròti dŭhi. Odvržte té ráz e partájske imèna i zadovolmo se z tém vònepovèdano drágim imenom; krščeniki.“ Nikáki so želeli, naj se po cèrkváj ležèči pénez i vrèdnost odvzeme i žnjim se naj dŭhovniki plačújejo, držávni dŭg; cèrkev gori obdržáva, kméčki stálíš vzdiga i tržtvo naprèpomága. — Ali do stálnoga odlòčenjá je nè prišlo. Túdi te národní koncil se je nè dovalo, dŭnok mesto njega je edna vavlúvánjska disputácia bila vkúperpozvána v Poissy (1561), na šteroj kak glávni zastòpnik proteštantov je Theodor von Beza vzèò túdi tál. On bi mogo poskúšiti vòzmerjenjè partáj.

10. Theodor Beza.

Theodor von Beza se je 1519. leta v Burgundi naròdo, kak sin ednoga držèlnoga komisára. V Parisi je študirao právo i je visiko mesto zadobiti méo vòvidenje. Vso veseljè je vù svetski radostaj i v svojem pésmarskom znánji najšo, štera so njemi vnòge dveri odprle pri plemeniti družinaj, gde je ta najvèkša násladnost kraljivala, vù šteri vse veseljè svoje je najšo. Sledi z žalostjòv misli na té pokvarjene dni. Naj se skušávanja ogne, vù štero po lehkomiselnom približavanji k ženskam je spadno, se je vù skrivnom oženo z ednov mládov deklinov z kméčkoga roda, med tém ka je obečo hištvo na odkritost prinesti, naj se samo razmere pobògšajo. Túdi dár pésmarstva je za sramotna déla pontico, na štero se sledi sramotívajòči zmisli. Kak Cwingliá i drúge, tak túdi Bezo nam ne postávi zgodovina, kak skòz svètoga pred oči, nego kak ednoga z Bože milošče povrnjenoga grešnika, ki vù Njegovej slúžbi stopáj za stopájom se približáva k popolnosti. Bòg ga je vù svojo šòlo vzèò. V teški beteg ga je dao, vù šteroj je boži strašen sòd zagledno. „Po strašni telovni i dŭševni mantraj,“ erčè „se je Bòg smilivo nad svojim lehkomišelnim slugom, natelko ka se zdá že ne dvojújem vù njegovej milošči.“ Med vnògimi skuzami je zamrzo sam sebé i Bogá je proso za odpúščenje. Tak se je prékdao z dŭšov i telom Njemi i njegovej slúžbi. 1548. leta je ostavo Beza Paris i pariško življenje, odišo je v Genf i se je Kalvini notripokázo.

Pri nestálnom vrêmeni

Vás nájbole varje garantirano

nepremočlivi

TIVAR

HUBERTUS

Mi proizvodimo ete i v formi raglana i pelerine.

PROSIMO PAZITE!

Samo z etim zaščitnim znákom
označeni HUBERTUS je právi.

TIVAR OBLEJKE

Za edno leto sledi je učitel postano grč koga jezika v Lausanne i. Za deset lét je pa v Genf bio pozváni za rektora poleg Kalvína, od njega nastávljenoj akademiji i za gimnazijskoga direktora. Velka pomôč je bio Kalvíni i je në čúdo, ka je akademija včasí prék jezero poslúšavcov mela. Njegovi spiski so ešče globši, kak Kalvína i nájmore razláganja obri sv. pisma.

Beza je visiko starost zadóbo. 1605. leta je mrô, tak je Kalvína z cêlimi štiridesetimi létami preživo. Visiko je bio poštvani vu francuškoj reformiranoj cêrkví. Z svojov inteligencov se je med visiki plemenitáši obračo, túdi njegoví protivniki so ga poštvivali. Njegeva krotkost, prijaznivost i visika zevčenost je lúdi zadobila. Protivniki njegoví právjijo, ka bi z Bezom rájši bili vu pékli, kak z Kalvínom vu nebésaj.

Té Beza je bio on, ki od francuškoga dvora pozváni, na čeli štirídeseti dúhovnikov mogo v Polssy reformirano vadlúvanje zastôpati. Tó je 9. septembra 1561 bilô. — Na velkom prestoli sedi te 12 lét star král. Skre njega na obé stráni vsi princí i princesse králeskoga dvora z máterjov, kralicov Katharina Medici. Za njimi vu visiki klopáj vnôgi kardináli i púšpeki, nadale

dosta dúhovništva i vu krôži okôli ta pozvána gospoda i dáme, vsi v parádo oblečeni z prebránim gvantanjem. Zdá se odpréjo dveri i notri stôpijo Beza i njegoví prijáteli, v navádni ali spoštúvanje zapovedávájóči oblékaj, štera so rávno vu svoji vsakdenéšnosti nasprôtna bilá k toj parádnoj vnožini. Ednomi gizdávomi i zvišenomi kardináli nedovédoč vujdejo te britke reči: „Tú pridejo ti genfski psi“. Beza njemi odgovori: „Vôrni psi se potrebújejo vu Gospodna črédi; ár dosta zgrablivi vukôv jeste!“ — Potém, ka je te plemeniti kancelár L' Hopital z ednim govórom ôdpro gyúlêš, zadobi Beza rêč. On vôpové ka bi se šikalo z na pomôč zvánjem iména toga nájvišešnjega začnoti, dolipoklekne i vu iméni svoji prijátelov zmoli edno ponizno molítev, vu šteroj vadlúje grêhe národa i prosi boži blagoslov na gyúlêš. Na tó drži eden dúgi, vsebine pun govór, vu šterom odvúrné vse prôti proteštantom povédane obtožbe i ogrizávánja i potém prékide na razláganje reformiranoga verovadlúvánja. Vu velkoj tíšini i z globokov pazkov so ga poslúhšali, dokeč je ne príšo do razláganja sv. spôveda, vu šterom je Transsubstancijsko (preobrúenje vína i krúha tajio). (Dale.)

Stampano v „PREKMURSKI TISKARNI“ odgovoren HAHN IZIDOR v Murski Soboti.

ŠTUDIJSKA KNIŽNICA
v Murski Soboti